

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

1SS200 Svenska som andraspråk, fortsättningskurs, 30
högskolepoäng

Swedish as a Second Language

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska som andraspråk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2009-06-16

Senast reviderad 2022-05-23 av Fakulteten för konst och humaniora. Litteraturlistan för delkurs 4 har reviderats.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2022

Förkunskaper

Svenska som andraspråk 1-30 högskolepoäng

Mål

Övergripande mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- utföra en språktypologisk analys,
- analysera språkproduktion hos andraspråksinlärare,
- redogöra för läs- och skrivutveckling på andraspråket,
- diskutera hur läromedelstexter kan användas i ett språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med flerspråkiga elever,
- konstruera uppgifter och göra grundläggande bedömningar av andraspråkslevers språkliga produktion utifrån gällande styrdokument,
- diskutera vad flerspråkighet innebär för individen och samhället samt ha goda kunskaper om erkända minoritetsspråk i Sverige,
- planera undervisning i, om och genom litteratur med flerspråkiga elever.

Delkurs 1. Språkutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för huvuddragen i svensk och internationell forskning om språkutveckling,
- analysera andraspråksinlärares språkproduktion,
- analysera ett valfritt språk ur ett typologiskt perspektiv,
- tillämpa teorier om språkutveckling på eget insamlat material.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för läs- och skrivutveckling på andraspråket,
- didaktiskt motivera undervisning i relation till ordförråds- och litteracitetsutveckling,
- analysera och värdera läromedelstexters svårighetsgrad med hänsyn till andraspråkselevs språkfärdighetsnivå.

Delkurs 3. Bedömning och betyg i svenska som andraspråk, 3 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för kursplaner och aktuella styrdokument formulerade för andraspråkselever,
- konstruera och motivera betygsgrundande uppgifter i relation till styrdokumenten,
- bedöma andraspråkselevs skriftliga och muntliga produktion i enlighet med styrdokumenten.

Delkurs 4. Flerspråkighet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna

- redogöra för flerspråkighetens betydelse på individ-, grupp- och samhällsnivå,
- anlägga kritiska perspektiv på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för flerspråkiga elever i skolan,
- beskriva och diskutera minoritetsspråkens status i Sverige,
- problematisera normgivande diskurser om en- och flerspråkighet,
- anlägga fördjupade teoretiska och didaktiska perspektiv på språkutveckling hos flerspråkiga elever.

Delkurs 5. Litteraturdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs skall den studerande kunna

- tolka och diskutera skönlitterära texter ur olika litterära genrer, problematisera begreppet litterär genre och presentera grundläggande genre teori,
- redogöra för innebörden av litterär kompetens för flerspråkiga elever i relation till styrdokument,
- motivera val av litterära texter anpassat till flerspråkiga elevers språkfärdighetsnivå och progression samt redogöra för skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur,
- diskutera och problematisera samtidslitteraturen utifrån begreppen socioekonomisk status, genus och etnicitet,
- tillämpa grundläggande ämnesrelaterad teori och terminologi på litteraturdidaktiska frågeställningar.

Innehåll

Delkurs 1. *Språkutveckling och språktypologi, 4,5 hp*

Kursen ger en översikt av olika teorier om språkutveckling med fokus på andraspråsutveckling. Teoretiska begrepp som utvecklingssekvenser, transfer och markering diskuteras och problematiseras. Vidare studeras olika bakgrundsfaktorer inverkan på andraspråsutveckling. Kursen avslutas med en analys av en andraspråksinlärares språkproduktion och en språktypologisk översikt samt ett enskilt studium av ett valfritt språks grammatiska struktur.

Delkurs 2. *Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk, 7,5 hp*

Kursen omfattar barns och vuxnas litteracitetsutveckling (läs- och skrivutveckling) på andraspråket. Andraspråkslevers möten med läromedelstexter och språket i skolan samt språk och kunskapsutvecklande arbetssätt i det flerspråkiga klassrummet studeras.

Delkurs 3. *Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp*

I delkursen ges de studerande möjlighet att utveckla teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom ämnet svenska som andraspråk. Aktuella styrdokument studeras liksom muntliga och skriftliga bedömningsmaterial av olika slag. Sambanden mellan mål, kunskapsinnehåll, samt bedömning och betygsättning diskuteras.

Delkurs 4. *Flerspråkighet, 7,5 hp.*

Kursen omfattar aspekter på flerspråkighet, språkbevarande faktorer och svensk språklagstiftning. Flerspråkigheten i den svenska skolan i ett internationellt jämförande perspektiv behandlas. I kursen diskuteras didaktiska förhållningssätt med flerspråkiga elever.

Delkurs 5. *Litteraturdidaktik, 7,5 hp*

Delkursen behandlar skönlitteratur och dess funktioner och villkor, historiskt och i vår samtid. Delkursen ger en grundläggande orientering i litteraturanalis, litterär genreteori och teoretiska perspektiv på mötet mellan text och flerspråkiga läsare. Den lästa litteraturen diskuteras i förhållande till socioekonomisk status, genus- och etnicitetsperspektiv. Litteraturens plats i dagens undervisning behandlas utifrån litteraturdidaktisk forskning. Stor vikt läggs också vid att synliggöra möjligheter och skillnader mellan att undervisa om, i och genom litteratur, hur en traditionell litteraturkanon har sett ut i den svenska skolan och hur kanonbegreppet diskuteras idag.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar samt obligatoriska gruppdiskussioner och seminarieövningar. När kursen ges som nätbaserad deltidskurs ges undervisningen företrädesvis med stöd av webbaserad lärplattform utan obligatoriska träffar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För godkänt betyg ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Delkurs 1 *Språkutveckling och språktypologi* examineras genom hemtentamen.

Delkurs 2 *Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och salstentamen (när kursen ges campusbaserad) och hemtentamen (när kursen ges distansbaserad) om (6,0) hp.

Delkurs 3 *Betyg och bedömning* examineras genom hemtentamen.

Delkurs 4 *Flerspråkighet* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och salstentamen (när kursen ges campusbaserad) och hemtentamen (när kursen ges distansbaserad) om (6,0) hp.

Delkurs 5 *Litteraturredaktik* examineras genom inlämningsuppgifter (1,5 hp) och hemtentamen (6,0 hp).

Provmoment omfattande minst 19,5 högskolepoäng måste ha betyget Väl godkänd för att slutbetyget ska bli Väl godkänd.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Gemensam litteratur för samtliga delkurser:

Skolverket. Senaste upplagan. *Läroplan Svenska som andraspråk för grundskolan*. Ca 18 s.

Skolverket. 2012. *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*. s. 182–202. 20 s. ISBN 978-91-38325-94-0

Svenska skrivregler utgivna av Språkrådet. 2017. 4:e uppl. Stockholm: Liber. 312 s. ISBN: 978-91-47-11149-7

Delkurs 1. Språkutveckling och språktypologi, 4,5 hp

Abrahamsson, Niclas. 2009. *Andraspråksinläring*. Studentlitteratur. s. 1–151. 150 s. ISBN 978-91-44-01995-6

Andersson, Lars-Gunnar. 1993. *Språktypologi och språksläktskap*. Skriptor. 68 s. ISBN 91-47-05118-3

Ballardini, Kerstin, Stjärnlöf, Sune & Viberg, Åke. 1993. *Svensk grammatik på svenska*. Natur & Kultur. 180 s. ISBN 91-27-50149-3

Blomström, Vendela, & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. 202 s. ISBN 978-91-44092-54-6.

Dahl, Östen. 1979. "Negationens typologi". I: Hyltenstam, Kenneth (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 109–120. 11 s. ISBN 91-40-30181-8

Ekerot, Lars-Johan. 2011. *Ordföljd, tempus och bestämdhet: föreläsningar om svenska som andraspråk*. Gleerups. 186 s. ISBN 91-40-67153-4

Hammarberg, Björn. 2013. "Teoretiska ramar för andraspråksforskning". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 27–74. 47 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Hyltenstam, Kenneth. 1979. "Kontrastiv analys, språktypologi och språkinlärning". I: Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 11–40. 30 s. ISBN 91-40-30181-8

Håkansson, Gisela. 2012. "Att lära sig svenska i Malmö, Jyväskylä eller Melbourne. Om andraspråk och främmandespråk". I: Olofsson, Mikael. (red.). *Läraryrollen i svenska som andraspråk*, Nationellt centrum. Stockholm: Sigma Förlag. 58-70

Källström, Roger. 2012. *Svenska i kontrast. Tvärspråkliga perspektiv på svensk grammatik*. Studentlitteratur. 208 s. ISBN 978-91-44-05573-2

Philipsson, Anders. 2013. "Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 121–145. 24 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Tingbjörn, Gunnar. 1979. "Kontrastiv minigrammatik". I: Hyltenstam, Kenneth. (red.). *Svenska i invandrarperspektiv*. Liber. s. 41–78. 38 s. ISBN 91-40-30181-8

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 20 s.

Delkurs 2. Att läsa, skriva och lära på ett andraspråk (7,5 hp)

Blomström, Vendela, & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. 202 s. ISBN 978-91-44092-54-6

Cummins, Jim. 2017. *Flerspråkiga elever. Effektiv undervisning i en utmanande tid*. Natur & Kultur. s. 89-120. ISBN 978-91-27-81875-0

Danielsson, Kristina. 2013. "Multimodalt meningskapande i klassrummet". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 169–185. 16 s. ISBN 978-91-44080-52-9

Engblom, Charlotte. 2013. "Medier, flerspråkighet och multimodal texthantering". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 189-205. 16 s. ISBN. 978-91-44-08052-9

Franker, Qarin. 2013. "Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en flerspråkig kontext". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 771–805. 34 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Hedman, Christina. 2012. "Flerspråkig elev – med dyslexi?" I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s. 98–123. 25 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Hedman, Christina. 2012. "Läsutveckling hos flerspråkiga elever". I: Salameh, Eva-Kristina. (red). *Flerspråkighet i skolan*. Natur & Kultur. s.78–95. 17 s. ISBN 978-91-27-42172-1

Kuyumcu, Eija. 2013. "Genrepedagogik som verktyg i språk och kunskapsutvecklande undervisning och lärande". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 605–628. 23 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Ladegaard, Uffe. 2013. "Att se sig själv i skriftspråket – flerspråkigheten som resurs i den tidiga litteracitetsundervisningen". I: Wedin, Åsa, & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 45–65. 20 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Magnusson, Ulrika. 2013. "Skrivande på ett andraspråk". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 633–657. 22 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Nygård Larsson, Pia. 2013. "Text, språk och lärande i naturvetenskap". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.) *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 579–601. 22 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Prentice, Julia & Sköldbberg, Emma. 2013. "Flerordsenheter – ur ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 197–216. 19 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Schmidt Carina. 2013. "'Sen tittade jag och tittade jag. Sen blev den jättebra'. Elevnära texter och strategier för läsförståelsen". I: Wedin, Åsa & Hedman, Christina. (red.). *Flerspråkighet, litteracitet och multimodalitet*. Studentlitteratur. s. 93–117. 24 s. ISBN 978-91-44-08052-9

Didaktisk litteratur

Eklund, I. 2016. *Webbaserad alfabetisering*. (1. uppl.) Stockholm: Natur & Kultur.

Enström, Ingegerd. 2016. *Ordens värld: Svenska ord – struktur och inläring*. Hallgren

& Fallgren. 111 s. ISBN 978-91-7382-888-8

Enström, Ingegerd. 2013. "Ordförråd och ordinläring – med särskilt fokus på avancerade inlärare". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger. (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur. s. 169–192. 23 s. ISBN 978-91-44-07065-0

Gibbons, Pauline. 2010. *Lyft språket, lyft tänkandet: språk och lärande*. Hallgren & Fallgren. 214 s. ISBN 978-91-7382-848-2

Hajer, Maike & Meestringa, Theun. 2014. *Språkinriktad undervisning: En handbok*. Hallgren & Fallgren. 215 s. ISBN 917-38-2838-6

Roe, Astrid. 2014. *Läsdidaktik. Efter den första läsinläringen*. Gleerups. s 15–191. 176 s. ISBN 978-91-40-68582-7

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 50 s.

Delkurs 3. Betyg och bedömning i svenska som andraspråk, 3 hp

Blomström, Vendela, & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. 202 s. ISBN 978-91-44-09254-6

Borgström, E., & Ledin, P. 2014. "Bedömarvariation: Balansen mellan teknisk och hermeneutisk rationalitet vid bedömning av skrivprov." *Språk & stil*, (24), 133-165.

Ellis, Rod & Barkhuizen, Gary. 2005. *Analyzing learner language*. Oxford university press. Oxford. s. 139-164. 25 s.

Didaktisk litteratur

Skolverket. 2012. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. Fritzes. 37 s. ISBN 978-91-87-11574-5

Skolverket. 2017. *Bygga svenska. Bedömningsstöd för nyanlända elevers språkutveckling i årskurs 7-9 och i gymnasieskolan*. 122 s. ISBN 978-91-75-59276-3

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Fritzes 58 s. ISBN 978-91-87-11564-6

Skolverket. 2011. *Läroplan Svenska som andraspråk för grundskolan*. Fritzes. s.239-257. 18 s. ISBN 978-91-38-32541-4

Skolverket. 2012. *Läroplan Svenska som andraspråk för gymnasiet*. Fritzes. s. 182-202. 20 s. ISBN 978-91-38-32594-0

Skolverket. 2012. *Utbildning i svenska för invandrare. Kursplan och kommentarer*. Fritzes. 51 s. ISBN 978-91-86-52954-3

William, Dylan. 2013. *Att följa lärande: formativ bedömning i praktiken*.

Studentlitteratur. 200 s. ISBN 978-91-44-08369-8

Av institutionen tillhandahållet material. 150 s.

Delkurs 4. Flerspråkighet, 7,5 hp

Bergström, Göran, & Boréus, Kristina (red.). 2000. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalys*. Studentlitteratur. s. 221-237. ISBN 978-91-44-11792-8. (Tillhandahålles av inst.)

Bultena, Sybrine, Dijkstra Ton & van Hell, Janet G. 2015. "Switch cost modulations in bilingual sentence processing: evidence from shadowing." *Language, Cognition and Neuroscience* 30(5). s. 586-605.

Charalambous, Panayiota, Charalambous, Constadina & Zembylas, Michalinos. 2016. "Troubling translanguaging: language ideologies, superdiversity and interethnic conflict". *Applied Linguistics Review*, 7(3), 327-352.

Håkansson, Gisela. 2019. *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. 2:a uppl. Studentlitteratur. 189 s. ISBN 978-91-44-11629-7

Jonsson, Carla. 2010. "Makt och identitetsrelaterade funktioner i kodväxling". I: Musk, Nigel & Wedin, Åsa (red.). *Flerspråkighet, identitet och lärande: skola i ett föränderligt samhälle*. Studentlitteratur. s. 127-143. 16 s. ISBN 978-91-44-05986-0

Skollagen, S. F. S. 2010. 800. Stockholm: Utbildningsdepartementet. I urval. (Tillgänglig på nätet)

Skolverket. 2019. *Studiehandledning på modersmålet - att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever. Ett stödmaterial*. 58 s. ISBN: 978-91-7559-342-5

SOU 2017:91. *Nationella minoritetsspråk i skolan – förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering*. Betänkande av Utredningen förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk. Stockholm. (Tillgänglig på nätet). I urval ca 240 s.

Spetz, Jennie. 2014. *Debatterad och marginaliserad. Perspektiv på modersmålsundervisningen*. Språkrådet. 54 s. ISBN: 978-91-86-95916-6

Svensson, Gudrun. 2017. *Transspråkande i praktik och teori*. Natur & Kultur. 244 s. ISBN: 978-91-27-81820-0

Svensson, Gudrun, Rosén, Jenny, Straszer, Boglárka & Wedin, Åsa. 2018. *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Skolverket. 158 s. ISBN 978-91-75-59316-6

Svensson, Gudrun. & Torpsten, Ann-Christin. 2013. "Makt och litteracitet. Modersmålslärares skriver om modersmålsundervisning". I: Skjelbred, Dagrun og Veum, Aslaug (red.). *Literacy i læringskontekster*. Oslo: CappelenDamm Akademisk. 10

s. ISBN 978-82-02-40598-4

Av institutionen tillhandahållet material. 200 s.

Delkurs 5. Litteraturredaktik, 7,5 hp

Vetenskaplig litteratur

Andersson, Maria & Druker, Elina (red.) 2017. *Mångkulturell barn- och ungdomslitteratur*. Studentlitteratur s. 127–144, 181–197, 251–264. 46 s. ISBN 978-91-4411181-0

Bergman, Lotta. 2014. "Textval i en global värld". I: Boglind, A., Holmberg, P. & Nordenstam, A. (red.) *Mötesplatser – texter för svenskämnet*. Studentlitteratur. Studentlitteratur. s 245-264. 19 s. ISBN 978-91-4407780-2

Bergsten, Staffan & Lars Ellerström. 2004. *Litteraturhistoriens grundbegrepp*. Studentlitteratur. 234 s. ISBN 978-91-44-04255-8

Heith, Anne. 2006. *Texter – medier – kontexter: introduktion till textanalys i svenskundervisningen på grundskolan och i gymnasiet*. Studentlitteratur. 150 s. ISBN 978-91-44-04515-3

Persson, Magnus. 2012. "Läsning i skolan – och läsning i den högre skolan". I: Carlsson, Ulla & Jenny Johannisson (red.) *Läsarnas marknad, marknadens läsare. En forskningsantologi*. SOU 2012: 10. 10 s. (tillgänglig på nätet).

Artiklar tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 100 s.

Didaktisk litteratur

Ingemansson, Mary. 2020. *Lärande genom skönlitteratur. Djupläsning, förståelse, kunskap*. Lund: Studentlitteratur. 978-91-44-13617-2

Landmark, Dan & Ingrid Wiklund. 2012. *Litteraturen, språket, världen: andraspråksperspektiv på litteraturundervisning*. Studentlitteratur. 150 s. ISBN 978-91-44-06025-5

Langer, A. Judith. 2005. *Litterära föreställningsvärldar. Litteraturundervisning och litterär förståelse*. Daidalos. 171 s. ISBN 978-91-71-73226-8

Molloy, Gunilla. 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Studentlitteratur. 176 s. ISBN 978-91-44-05937-2

Skönlitteratur

Abouet, Marguerite. 2010. *Aya från Yopougon*. Papamoscas bokförlag. 100 s.

Bylock, Maj. 1997. *Drakskeppet*. Stockholm: Rabén & Sjögren 110 s.

Khemiri, Jonas Hassen. *Ett öga rött*. Valfri upplaga. 252 s.

Laestadius Ann-Helen. 2013. *SMS från Soppero*. Rabén & Sjögren. 135 s.

Storck, Åsa. 2015. *Mitt rätta namn*. Vilja förlag. 40 s.

Wahldén, Christina. 2016. *Konserten*. Vilja förlag. 65 s.

Noveller tillkommer som tillhandahålls av institutionen, ca 70 s.